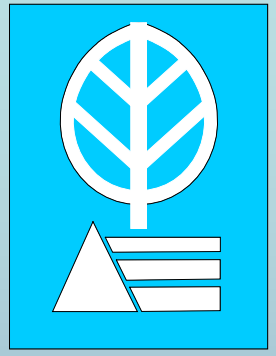

TRÓJMIEJSKI PARK KRAJOBRAZOWY

WYBRANE AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY PRZYRODY

Dariusz Ożarowski

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. **Prawo ochrony środowiska.** (Dz. U. Nr 62, poz. 627)

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. **o ochronie przyrody.** (Dz. U. Nr 92, poz. 880)

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. **o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.** (Dz. U. Nr 75, poz. 493)

Ustawa dnia 3 października 2008 r. **o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.** (Dz. U. Nr 199, poz. 1227)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r.
w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną.
(Dz. U. Nr 168, poz. 81)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r.
w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. (Dz. U. Nr 220, poz. 2237)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r.
w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną.
(Dz. U. Nr 168, poz.1765)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r.
w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.
(Dz. U. Nr 229, poz. 2313)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.** (Dz. U. Nr 179, poz. 1275)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.
w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. (Dz. U. Nr 25, poz. 133)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca 2012 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków** (Dz.U. Nr 0, poz. 358)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. **w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych.** (Dz. U. Nr 45, poz. 433)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2005 r. **w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne.** (Dz. U. Nr 48, poz. 459)

Ustawa o lasach
Ustawa z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. Nr 101, poz. 444)

Art. 17. 1. Ochronę przyrody wprowadza się poprzez:
1) tworzenie parków narodowych;
2) uznawanie określonych obszarów za rezerwaty przyrody;
3) tworzenie parków krajobrazowych;
4) wyznaczanie obszarów o znaczeniu międzynarodowym;
5) wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu;
6) objęcie ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów;
7) uznanie za:
   a) pomnik przyrody,
   b) stanowisko dokumentacyjne,
   c) użytek ekologiczny,
   d) zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

2. Obszary wymienione w ust. 1 w pkt. 1-5 tworzą krajowy system obszarów chronionych, który stanowi układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody.
3. W drodze porozumienia z sąsiednimi państwami mogą być wyznaczane przygraniczne obszary cenne pod względem przyrodniczym, w celu ich wspólnej ochrony.
4. Poszczególne formy ochrony przyrody mogą uzyskać status o znaczeniu międzynarodowym, określony konwencjami lub uchwałami organizacji międzynarodowych.

PARKI NARODOWE - 23

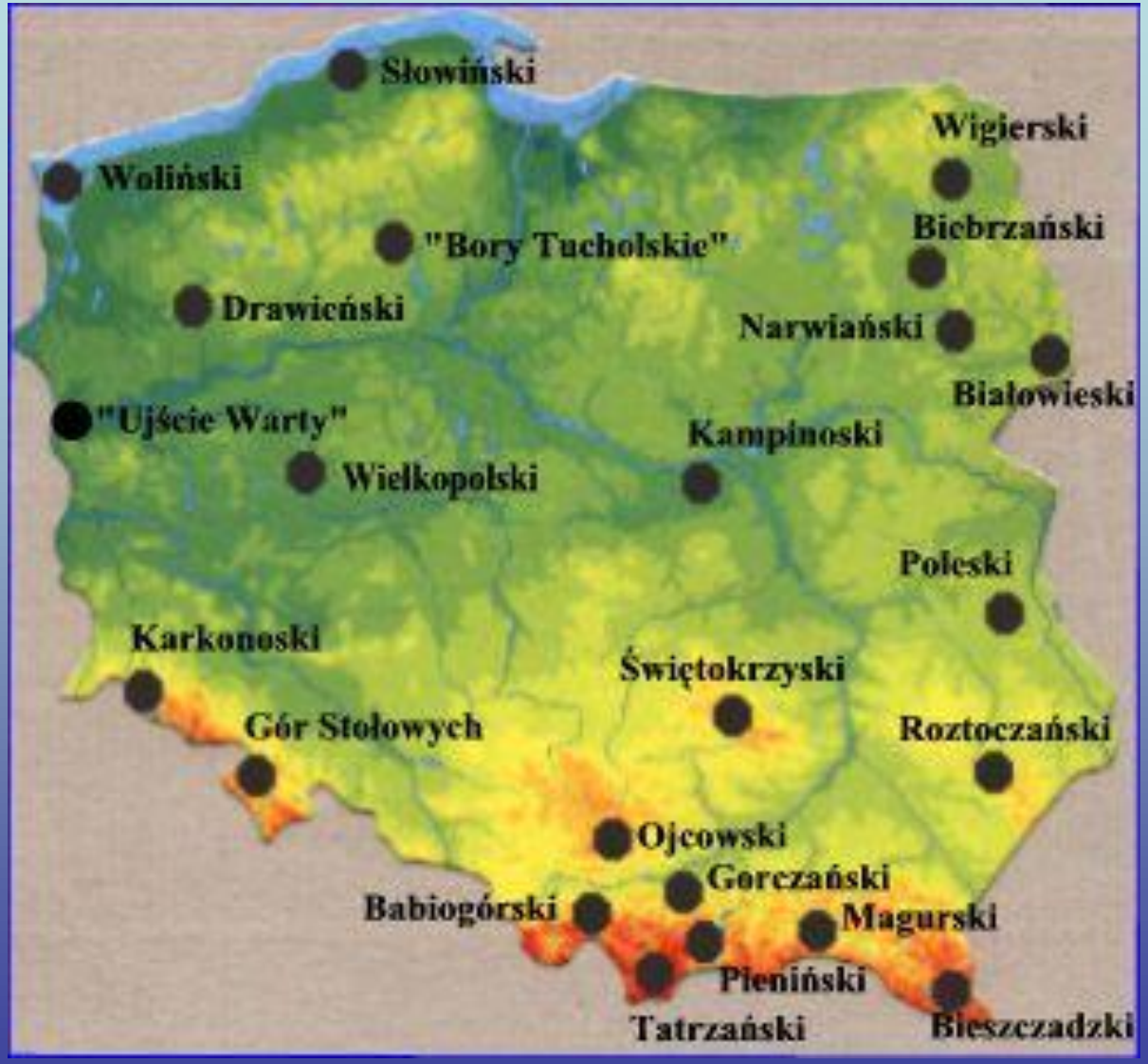

INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY W POLSCE

rezerwaty przyrody - około 1481 (2012 r.)
parki krajobrazowe - około 121 (2011 r.)
obszary Natura 2000:
obszary specjalnej ochrony ptaków - 144
specjalne obszary ochrony siedlisk - 823

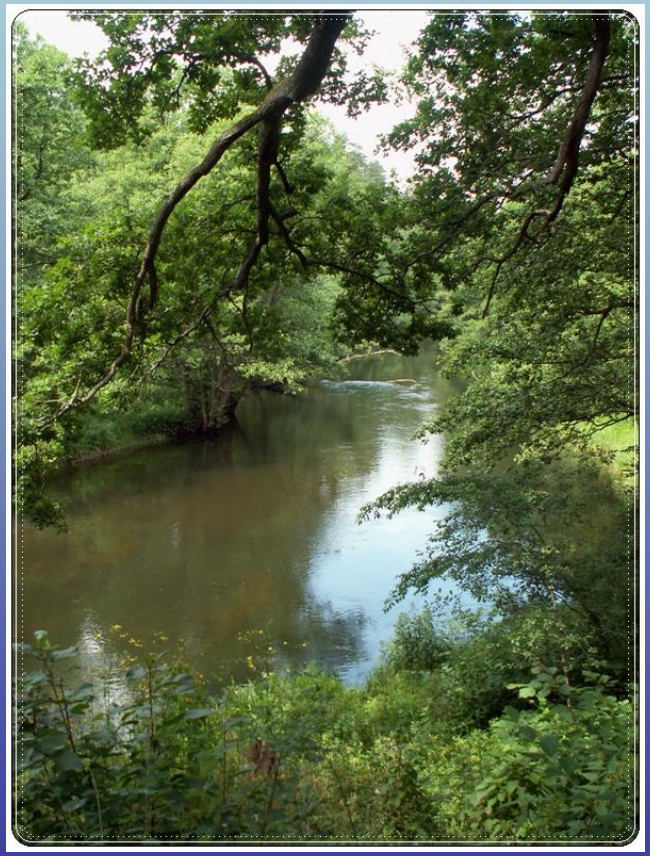

MIĘDZYNARODOWE KONWENCJE RATYFIKOWANE PRZEZ POLSKĘ

KONWENCJA RAMSARSKA – celem jest ochrona i czynne zabezpieczenie terenów podmokłych o międzynarodowym znaczeniu, w szczególności miejsc występowania ptaków wodno-błotnych.

W Polsce na liście obszarów objętych Konwencją znajdują się:
Biebrzański Park Narodowy, Słowiński Park Narodowy, Park Narodowy „Ujście Warty”, Narwiański Park Narodowy, Poleski Park Narodowy, Wigierski Park Narodowy,
Rezerwat Jezioro Karaś,
Rezerwat Stawy Milickie,
Rezerwat Jezioro Łuknajno,
Rezerwat Świdwie,
Rezerwat Jezioro Drużno,
Rezerwat Jezioro Siedmiu Wysp,
Torfowiska w Karkonoszach.

fot. Dariusz Ożarowski

www.ramsar.org

KONWENCJA BOŃSKA (CMS) – Konwencja dotycząca ochrony wędrownych dziko żyjących gatunków zwierząt.

W załączniku I jest około 90 gatunków (gatunki zagrożone wyginięciem).
W Polsce stwierdzono 17 gatunków z załącznika I, w tym:
gęś mała, bernikla rdzawoszyja, podgorzałka, bielik, orlik grubodzioby, wodniczka

Porozumienia dotyczące gatunków z załącznika II:
Porozumienie o ochronie małych waleni Bałtyku i Morza Północnego
Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie (EUROBATS)
Porozumienie o ochronie afro-euroazjatyckich wędrownych ptaków wodnych (AEWA) – dotyczy około 170 gatunków występujących na obszarze 117 państw, na powierzchni 40 % lądu na Ziemi

fot. Dariusz Ożarowski

www.wcmc.org.uk/cms/

KONWENCJA BERNEŃSKA – Konwencja o ochronie dzikiej europejskiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych.

Celem jest opracowanie polityki ochrony dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone w myśl postanowień Konwencji.

Załącznik I – Gatunki dzikich roślin
Załącznik II – Gatunki dzikich zwierząt
Załącznik III – Gatunki dzikich zwierząt, których eksploatacja powinna być tak regulowana, aby ich populacje nie były zagrożone

www.nature.coe.int/english/cadres/bern.htm

KONWENCJA WASZYNGTOŃSKA (CITES) - Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem.

Przepisami konwencji objęte jest około 50 000 gatunków i podgatunków zagrożonych wyginięciem w różnych strefach geograficznych

Spośród gatunków występujących w Polsce w załącznikach znajdują się:

- morświn, wilk, niedźwiedź brunatny, wydra, ryś, żbik,
- bocian czarny, wszystkie gatunki dziennych ptaków drapieżnych, żuraw, drop, wszystkie gatunki sów,
- jesiotr zachodni,
- niepylak apollo, pijawka lekarska,
- śnieżyczka przebiśnieg, miłek wiosenny, storczyki.

Spośród gatunków obcych:

- kotowate: tygrysy, lew, ocelot,
- słonie, nosorożce,
- papugi, tukany,
- krokodyle, węże, żółwie, jaszczurki,
- pielęgnice.

www.cites.org

KONWENCJA O RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

- podpisana w 1992 roku w Rio de Janeiro na zwołanej przez ONZ międzynarodowej konferencji *Środowisko i Rozwój,*
- przedmiotem ochrony realizowanej przez Strony powinno być całe bogactwo przyrodnicze występujące na Ziemi,
- nowoczesna ochrona bioróżnorodności wymaga nie tylko działań *in–situ* (czyli w miejscach naturalnego występowania danego elementu), *ex–situ* (czyli w stworzonych przez człowieka kolekcjach, ogrodach zoologicznych i bankach genów), ale również współdziałania wielu instytucji reprezentujących różne sektory gospodarki,
- Powstał Fundusz na Rzecz Środowiska Globalnego (Global Environmental Fund – GEF).

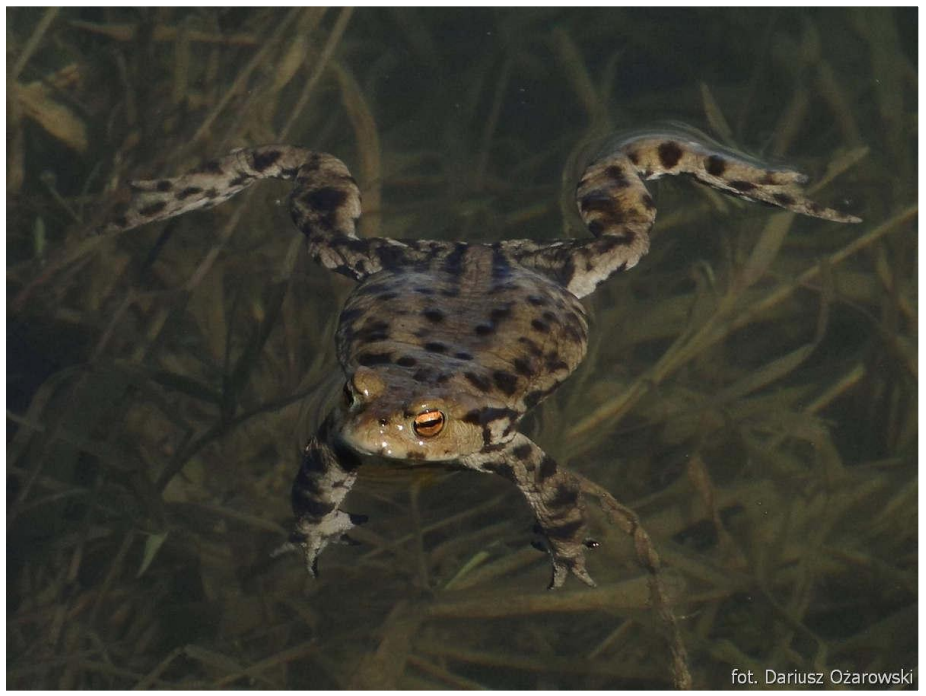
fot. Dariusz Ożarowski

www.biodiv.org

Program UNESCO – Człowiek i Biosfera (MaB) – celem jest stworzenie modelowych rozwiązań dla racjonalnego użytkowania i zabezpieczenia zasobów biosfery w ramach istniejących służb społecznych i ochrony przyrody.

Zapoczątkowany przez UNESCO w 1971 roku. Obecnie na liście jest około 580 rezerwatów biosfery w 114 krajach. W Polsce mamy 10 rezerwatów biosfery.
http://www.unesco.pl/nauka/czlowiek-i-biosfera-mab/

REZERWATY BIOSFERY – 10

Do polskich rezerwatów biosfery wpisanych na listę rezerwatów biosfery UNESCO należą:

1. Rezerwat biosfery Babia Góra (1977, stracił swój status w 1997, odzyskał w 2001)
   - Babiogórski Park Narodowy
2. Białowieski Rezerwat Biosfery (1977)
   - Białowieski Park Narodowy
3. Rezerwat biosfery Jezioro Łuknajno (1977)
   - Rezerwat przyrody Jezioro Łuknajno
4. Słowiński Rezerwat Biosfery (1977)
   - Słowiński Park Narodowy
5. Międzynarodowy rezerwat biosfery Karpaty Wschodnie (1992, polsko-słowacko-ukraiński)
   - Bieszczadzki Park Narodowy (Polska)
   - Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy (Polska)
   - Park Krajobrazowy Doliny Sanu (Polska)
   - Park Narodowy "Połoniny" wraz ze strefą otulinową (Słowacja)
   - Nadsański Regionalny Park Krajobrazowy (Ukraina)
   - Użański Park Narodowy (Ukraina)
6. Tatrzański Rezerwat Biosfery (1992, polsko-słowacki)
   - Tatrzański Park Narodowy (Polska)
   - Tatranský národný park (Słowacja)
7. Karkonoski Rezerwat Biosfery (1992, polsko-czeski)
   - Karkonoski Park Narodowy (Polska)
   - Krkonošský národní park (KRNAP) (Czechy)
8. Rezerwat biosfery Puszcza Kampinoska (2000)
   - Kampinoski Park Narodowy z otuliną
9. Rezerwat biosfery Polesie Zachodnie (2002)
   - Poleski Park Narodowy z otuliną
10. Rezerwat biosfery Bory Tucholskie (2010)
    - Park Narodowy Bory Tucholskie
    - Tucholski Park Krajobrazowy
    - Wdecki Park Krajobrazowy
    - Wdzydzki Park Krajobrazowy
    - Zaborski Park Krajobrazowy

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ